دەوڵەت لە ویستی گشتیدا نەتەوە وەکو ستەملێکراوێکی چینایەتی ... سمکۆ محەمەد

(ویستی گشتی) ئەو داوایەیە کە هەموو کۆمەڵگە لەسەر بابەتێك کۆك دەبێت، بەمانایەکی هاوچەرختر (فەزای گشتی یە) ئەم چەمکە بۆ قەوارەی سیاسی لەبنەڕەتدا بۆ قازانجە، ئەمە تیۆرەکەی (ژان ژاك رۆسۆ) یە کە مانای قازانجی گشتییە، لەراستیدا ویستی گشتی کە ئەویش سوودی گشتییە و بچوك کردنەوەیەتی لەپێوەری ئەخلاقیدا بۆ دەستەبەرکردنی بەرژەوەندی گشتی یە، ئەمە پێشتر کاری بۆکراوە و دواتر لە یاسا و دەستووری دەوڵەتدا رەنگیداوەتەوە، رەخساندنی زەمینە بۆ موڵکیەتی شەخسی و گشتگیرکردنی سوودەکانی خۆشی ژیان لەسایەی ئارامی و ئاسایشی کۆمەڵایەتی و پاراستنی کۆمەڵایەتی و سوودگەرایی یە لەبوارە جیاجیاکاندا، هەروەها پاراستنی فەرهەنگی گشتی و سنووردارکردنی مەسەلەی ئاین و لەبەرچاوگرتنی ئاینی زۆرینە و هتد، بەشێکن لەو کۆمەك و ویستە کۆمەڵایەتیەی کە دەبێتە بنەما بۆ دامەزراندنی دەوڵەت لەسەر بنەمای بەرژەوەندی گشتی کە دواجار سیاسەت دەیکات بە بەرژەوەندی تایبەتی. ئەم ویستە کە قازانجێکە هەم بۆ هاوڵاتی کە گرێبەست لەگەڵ حکومەت و دەوڵەت دەکات، تاکو لەرێگەی دەستوورەوە کە دیاریکردنی ئەرك و مافە، ئەویش گۆڕینەوەی سووە لەرێگەی کار و خزمەتکردنی دەزگاکانی دەوڵەتەوە، هەڵبەت ئەم گرێبەستە سیاسیەی نێوان دەوڵەت لەرێگەی دەزگاکانیەوە و هاوڵاتی وەکو هێزی کاری خۆی و فکری بۆ خزمەتکردنی دەزگاکان، ستایلێك بوو کە تاهاتنی پۆست مۆدێرنە بەردەوام بوو و لەنێو دەستووریشدا رەنگیدابۆوە، بەڵام ئێستا دەوڵەت بەوپێیەی کە هەموو سیاسەتی کارگێڕی خۆی رادەستی کۆمپانیاکان کردووە لەسەراسەری دونیادا، ئیدی گرێبەستەکە لەجیاتی ئەوەی لەنێوان دەوڵەت و هاوڵاتی بمێنێتەوە، بووە بەگرێبەست لەنێوان کۆمپانیا و کرێکار یان فەرمانبەر و خاوەن فکرەکان، ئەمەش هەم بۆ گۆڕینی ستایلی حوکمڕانی یە و خۆدزینەوەیە لەخزمەتگوزاری بەناوی ئازادی بازرگانیکردن و بازاڕ، هەم بۆ خۆ دوورخستنەوەی دەوڵەتە لەمەترسی خۆپیشاندان و گروپە سیاسیەکان، لەهەردوو بارەکەشدا گروپە سیاسییە دەستەبژێرەکان دەستی خۆیان وەشاند لە هاوڵاتی و گۆڕینی ویستی گشتی بۆ دەوڵەت لەرێگەی ئەو تەکنیکە سیاسیەوە، بەڵام دەبێ ئەوە

بزانین کە ئەم تیۆرە تەنها بۆ ئەو کۆمەڵگەیانەیە کە دەوڵەتیان هەیە، نەك کۆمەڵگەیەکی وەکو کوردستانی کە هێشتا لەسەروو بەندی چارەسەر کردنی ئەو گرێ دەروونییەیە کە ئەویش سەربەخۆیی قەوارەی دەوڵەتە و کەچی لە ئاستی نێوخۆییدا خراپتر مامەڵە لەگەڵ ریفراندۆم بۆ چارەنووسی خۆی دەکرێت،، وەکو ئەوەی لە ئاستی دەرەوە کە بەشێکیان نەیارەکانین و بەشێکیشیان دۆستەکانی.

بەپێی قسەی لینین. بێت کە دەڵێ” دەوڵەت بەر لەقۆناغی کۆیلایەتی نەبووە و کۆمەڵگەش دابەشی سەر هەردوو چینی کۆیلە و خاوەن کۆیلە دابەش نەبوو بوو، وەهیچ دەزگایەکی تایبەتیش نەبوو کە دەزگای دەوڵەتە بۆ بەکارهێنانی توندوتیژی بەشێوەیەکی سیستماتیك تاکو خەڵك ملکەچ بێت، بەڵام دوای ئەوەی چەند ساڵێك کۆمەڵگەی بەشەری دوورکەوتەوە لەو حاڵەتە وەحشیگەرییە، بۆیە لەو وەختەدا هیچ دیاردەیەکی سەلمێنەری دەوڵەتمان لەبەردەستدا نییە، تەنها گەورەیی و ئەو نەریتەی کە شێخەکان بەرکاریان دەهێنا، تەنانەت ژنان لەوکاتەدا، مەزڵوم و ژێردەستەی پیاو نەبوون، هەروەها هیچ توێژێکیش نەبووە دابڕاوبێت لەکۆی خەڵك و حوکمی خەڵك بکات و دەزگای توندوتیژی و دەزگایەکیان هەبووبێت بۆ کۆشکی سەرۆك هەروەك ئەوەی ئێستا هەیە، یان ئەوەی سوپای سەرکوتکەر و زیندانیان هەبووبێت وەکی ئەوەی دەوڵەت پێویستی پێیەتی”. فلادیمیر ئیلیج لینین. الدوله. محاچرات القیت فی جامعه سفیردلوف. تموز 1919 . دار التقدم موسکو. ل10. بەڵام کە قۆناغەکانی بەشەرییەت گەشەی کردو دەوڵەت بوو بەویستێکی گشتی هەم بۆ نەتەوە ژێردەستەکان وەکو لینین خۆی باسی دەکات لە هەردوو کتێبی دیاری کردنی چارەنووس و دەوڵەتی لینین، ئیدی دەوڵەت بوو بەمافی هەر نەتەوەیەك کە خەباتی بۆ دەکات.

کەواتە بەپێی ئەو تێگەیشتنە بێت کە لینین باسی دەکات، دەوڵەت وەك بیرۆکەیەکی فەلسەفی و دامەزراوەیی بەنیسبەت مێژوو دیاردەیەکی نوێیە و نموونەی دەسەڵاتێکی نامۆیە ئەگەر نەبڵێتە خێروبێر بۆ نەتەوەکان، لەسەرەتای سەرهەڵدانی مۆدێرنەوە کە مەترسیەکانی دەسەڵاتی دەوڵەت هاتنە ئاراوە، فەیلەسوفەکان بەبێ ئەوەی ئاگایان لەبۆچوونی یەکتر هەبێت رەخنەیان لەو ژیانە سیاسەتە گرت و بەشێوەیەکی تری ژیان و یاسای ئاژەڵی بەڵام بەعەقڵی مرۆڤ خەمڵاند، نیچە دەڵێ “دەوڵەتی ستەمکار گروپێك ئاژەڵی سرکی دڕندە و بێ توك و سپی پێستن، گروپێك لەشکری بەڕێزن، بەهەموو سیستمە جەنگی و هێزە ڕێکخراوەکەیانەوە، بەچنگە ترسناکەکانیانەوە شاڵاو دەبەنە سەر

خەڵکێکی زۆر کە ڕەنگە لەرووی ژمارەوە زۆر لەخۆیان زۆرتر بن، بەڵام هێشتا سیستمێکیان بۆخۆیان دانەنێشتووە کە بارودۆخی خۆیان پێ دیاری بکەن، ئەمە بنەچەی دەوڵەتە، (لیستەر وۆرد) یش دەڵێت (دەوڵەت وەك شتێکی جیاواز لە سیستمی هێزگەرایی ئەو کاتە دەستپێدەکات کە ڕەگەزێکی مرۆیی پەلاماری ڕەگەزێکی دیکە دەدەن)، هەروەها (هێنهایمەر) دەڵێت (چاو بەهەر لایەکدا بگیرێت دەبینیت هێزێکی جەنگاوەر پەلاماری سنوورەکانی هێزێکی تر دەدەن، کە هێندەی ئەوان خۆیان بۆ جەنگ تەیار نەکردبێت، دوایش لە خاکی ئەو هێزە نائامادەیەدا خۆیان وەك گروپی چاودێر جێگیر دەکەن و دەوڵەتی تێدا دامەزرێنن). (تانیهۆفەر) یش دەڵێت (توندوتیژی ئەو ئامرازەیە کە دەوڵەتی خوڵقاندووە). (گامپلۆ ویز) دەڵێ (چینێکی فەرمانڕەوا لەسەرکەوتووەکان بەسەر سەری دۆڕاوەکانەوەن) سیمنەریش دەڵێت (دەوڵەت ئاکامی هێزە و هەمیشە پاڵپشتی هێزێك دەمێنێتەوە)". ویڵ دیورانت. مێژووی شارستانێتی. بەرگی یەکەم. وەرگێڕانی بۆکوردی. ئازاد بەرزنجی . نەبەز کەمال نوری. دانا ئەحمەد مستەفا. دەزگای سەردەم. ل67. ئەم حاڵەتە ئێستا بەسەر ژیانی سیاسی و ئابوری کورددا پراکتیك دەکرێت، هەروەك ئەوەی کە دروستکردنی دەوڵەت بۆ کورد بە جەستەیەکی نامۆ دەبینین لە جەستەی سیاسی خۆیاندا.

بەپێی تیۆری چەپگەرایی بێت دەوڵەت لەویستی گشتیدا، بریتییە لەنوێنەرایەتی خەڵك لەڕێگەی هەڵبژاردنەوە بۆ دامەزراندنی شورایەك کە لەڕێگەی کۆنگرەی نیشتیمانییەوە ساز دەکرێت وەکو کارتێکی فشار بەسەر دەوڵەتەوە لەلایەن خەڵکەوە کەبەشێك بوونە لەدامەزراندنی دەوڵەت و سیستمەکەی، سەرەتا ئەم هەوڵە بۆ گفتوگۆ بووە لەنێوان خەڵك و دەسەڵاتداران، هۆکارەکەشی مافی هاونیشتیمانی بووە بەسەر سیستمی دەوڵەتەوە، لەروویەکی دیکەوە فشاری خەڵك بۆ ئەو جۆرە ڕێکەوتنانە بووە کە لەنێوان دەوڵەت و ئەوانی تر بووە، بەتایبەتی ڕێکەوتنی نێودەوڵەتی کە بریتی بووە لە (دیاریکردن و لێبوردبوونەوە) لەڕێکەوتنەکان، مەبەست لەو لێوردبونەوە و ڕێکەوتنە لەو وڵاتانە بووە کە خاوەنی هێزی سەربازی و سیاسی و ئابورییەکی بەهێزیان هەبووە، لەم کاتەدا خەڵك دەوڵەتیان لەمەترسیەکانی ئەو ڕێکەوتنانە ئاگادار دەکردەوە، هەروەها شۆڕشی زانستی و تەکنەلۆژیا یەکێك بووە لەو مەترسیانەی کە خەڵك و چەپەکان هەستیان پێکردووە لەوەی نەکەونە ژێر کۆنتڕۆڵی زلهێزەکانی دونیا، لایەنێکی دیکەش بەشداری و ویستی خەڵك بۆ ئەوەبووە کە دەوڵەت بەشدار بێت لە پێکەوەژیانی ئاشتیانە کە جۆرێك لە قەناعەت پێهێنانی دەوڵەتی بێهێز بووە لەپێناو مانەوە و فراوان بوونی

ئیمپریالیزمی جهانی، بەتایبەتی ئەوکات سەردەمی جەنگی دووەمی جهانی کۆتایی پێهاتبوو و جەنگی سارد دەستیپێکردبوو، بۆیە بۆ خەڵکی بەشداربوو ئەو جۆرە داواکارییە رەوایەتی بەخشی بوو لەرووی دەستوورییەوە" *

* پەراوێز… بەشداری کردنی خەڵك لەو کۆنگرانە لەرێگەی هەڵبژاردنی نوێنەراکانیان و هەڵبژێردراوەکانیان بووە لەپارێزگا و شارە بچوکەکانەوە بووە، تاکو بکرێت بە فشارێك بەسەر دەوڵەت و سیستمەکەی وەکو بەشداربووەیەکی دامەزراندنی دەوڵەت و شۆڕش کەبەشێك بووە لە گۆڕینی سیستمی دەوڵەت، ئەم نەریتە لەدەیەی حەفتاکانی سەدەی رابردوو لە زۆربەی وڵاتانی رۆژئاوا و ئەروپای رۆژهەڵاتی و وڵاتانی عەرەبی هەبووە بەتایبەتیش لە میسر و یەمەن.

لەبارەی ئەوەی کە پرسیار دەکرا چۆن گەلانی هەموو دونیا بەشداریان کرد لە دیارکردنی چارەنووسی خۆیان، وەڵامەکە ئەوەیە کە دوای ئەوەی زیاتر لە 70 دەوڵەت خۆیان لە داگیرکاری ئیمپریالیزم رزگار کرد، دوو لایەنی چۆنایەتی و چەندایەتی هەبوو، لەرووی چەندایەتیەوە مەسەلەی رزگارکردنی جوگرافیابوو کە پەیوەندی بە رزگارکردنی رووبەڕی خاك بوو، لایەنێکی تر ئەوەبوو کە چۆنایەتی بوو، مەسەلەی پەیوەندی دەوڵەت بوو بەسیاسەتی نێودەوڵەتی و بزووتنەوەی گەلان و هاندانی گەلانی تر بۆ رووبەڕوو بوونەوەی ئیمپریالیزم و سنووردانان بۆ جەنگ و هەماهەنگی دەوڵەت لەپێناو یەکسانی و مەنفەعەتی گشتی، هەروەها نەهێشتنی رەفتاری خراپ کەڵك وەرگرتن لەخەڵك لەلایەن ئیمپریالیزمەوە و پەیوەندی گرتنی هەموو دەوڵەتان کەپەیوەندی نێوان گەلان". ودیع امین. حرکه التحرر الوگنی و اسهامها فی الانفراج الدولی الراهن. مجله الگلیعه. السنه التاسعه 1973 ئێستا ئەو ستایلە لە ئیمپرایالیزم نەماوە، بەڵام هێزی ستەمکاری لۆکاڵی جێگەی گرتۆتەوە و ئەم ویستەی وەکو کودێتا لەسەر دەوڵەتی ناوەندی پێناسە دەکات بۆ جەماوەر و هێزە یارەکانی خۆی.

ئەگەرچی دەوڵەت بۆخۆی چەمکێکی سەربەخۆیە و پێناسەکەمان لەسەرەوە کرد، بەڵام سەرباری ئەوەی کە ویستی گشتییە، مانایەکی دیکەی وەرگرتووە کە بریتیە لەبەرژەوەندی پاراستنی چینێك کە بۆرژوازیە و هەر بۆئەوانیش ژیان فەراهەم بووە " بەپێی چەمکە هیگڵیەکە بێت سەبارەت بەدەوڵەت پەیوەندی بەسەردەمانێکەوە هەیە کە گەشەکردن و پەڕەسەندنی بۆرژوازی بەشێوەیەکی نادیاریکراو دەردەکەوت و لەئەنجامدا، لافلێدانی چییەتی ئاکاری و جیهانگرەوە بۆ دەوڵەتی بۆرژوازی لەژێر ئەم بەیداخەدا فەراهەمدەبێت، لەکۆتاییشدا رێژێك

هەموو جهان دەبێتە بۆرژوازی، بەڵام لەراستیدا تەنها چینێك دەتوانێت دەوڵەتێكی ئاكاری بخوڵقێنێت كە لەناوبردنی خۆی و دەوڵەتی وەك ئامانج بۆ خۆی لەبەرچاوگرتبێت، بەكورتی تەنها چینێكی وەها دەتوانێت دەوڵەتێكی وەها بخوڵقێنێت، بەمەش كۆتایی بەدووبەرەكی نێو هەژاران بهێنێت و ئۆرگانیزمێكی كۆمەڵایەتی وا پێكبهێنێت كە لەیەكێتی تەكنیكی ئاكاری بەهرەمەند بێت”. ئانتۆنیۆ گرامشی. دەوڵەت و كۆمەڵگەی مەدەنی. وەرگێڕانی. مامەند رۆژە. بڵاوكراوەكانی خانەی وەرگێڕان لەوەزارەتی رۆشنبیری حكزموتی هەرێمی كوردستان. ساڵی 2011. ل117.

بەڵام بەپێی چەمكە ماركسیەكەی كە هەم ماركس پێش مردنی لەكتێبی (حول الماساله القومیه) باسی دەوڵەتی كردووە و لەوێ باسی كێشەی چارەسەر نەكراوی مەجەڕستان دەكات و دواتریش ئەنگڵس لە كتێبی (اصل العائله والملكیه خاصه والدوله) بنەچەی خێزان و خاوەندارێتی تایبەت و دەوڵەت، باس لەو ژیانە سیاسیە دەكات كەچۆن دەوڵەت وەكو ئامرازێك وایە بەدەستی كۆمەڵێك سیاسیەوە بۆ بەردەوامیدان بە ژیانی چینایەتی و ئامرازێكیشە بۆ سەركوتكردن لەرێگەی سوپا و ئەمنیەت و ئابوری، بۆیە سەرخانەكەشی هەمان رەنگدانەوەی ئەو ستایلە سیاسیە دەبێت و بەدەست چینێكەوە بۆ سەركوتكردنی چینێكی تر، لەوەش واوەتر گروصێكی سیاسی بەسەر گروپێكی سیاسیەوە كە پێناسەیەكیان نیە بۆ قەوارەی نەتەوەیی خۆیان.

دوابەدوای ئەو ستایلە سیاسیەی كە شۆڕش سیمای دەوڵەتی گۆڕی، تاكو كۆتایی سەدەی 19 و سەرەتای سەدەی سەدەی بیستەم، ساڵی 1917 شۆڕشی ئوكتوبەر بەرابەرایەتی لینین، دەوڵەتی قەیسەریان روخاند و دەوڵەتی سۆڤێتات بوو كەدواتر بەدەوڵەتی دیكتاتۆریەتی پرۆلیتاریا ناوی دەركرد، ئەمە هەوڵێكی دیكە بوو بۆ دامەزراندنی دەوڵەتێك لەرێگەی هێزی جەماوەرەوە، ئەركێكی دیكەی وەرگرت، ئەویش دەربڕو نوێنەری بەرژەوەندیە گشتیە مەدەنیەكانە، هەروەها وەك رێكخەرێكی گشتی، هێشتا رەنگ و رووی كۆنی پێوە ماوە، تەنها لەم 10 ساڵی دوایەدا نەبێت كە ستایلی سیاسی گۆڕانكاری بەسەر هات، بەڵام دەوڵەت وەكی ئەنجامێكی دژایەتی و نەیارێكی ناكۆكیە چینایەتیەكان، وەك رشتێك بۆ ترس و كارو كردەی بەتاڵ دەبێتەوە بەسەر دەچێ، ئێستا خەریكە چینەكان نامێنن و سنوورەكان دەسڕدرێنەوە و لەبەین دەچن، بەڵام دەوڵەت وەك شێوەیەك لەشێوەكانی رێكخستنی گەل و هاوڵاتیانی سەر گۆی زەوی لە ئایندەدا، هەر دەمێنێ، هەروەها رۆڵی دەوڵەت وەك ئامانجێكی گەشەكردنی دۆزو و كێشە جهانیەكان، یان گەردوونیەكان و

زیادبوونی ژمارەی دانیشتوانی گۆی زەوی، لەبن نەهاتنی بەروبووم و داهاتە زەمینیەکان، کەمبوونی وزە پاراستنی دارستانەکان و زەویە چێنراوەکان، پیسبوونی گۆی زەوی و ئاو هەواو، زۆرانبازی لەگەڵ کارەساتە سرووشتیەکان و هتد. بەبەردەوامی لەگەشەسەندندا دەبێت. بۆیە ستەملێکراوەکان وەکو نەتەوە و کۆمەڵگە دواکەوتووەکان، مافی خۆیانە ئەم ویستە گشتییە پراکتیك بکەن ببن بە دەوڵەتێك بەمەرجێك پێکەوە ژیان و لێبوردەیی تیابێت.

لینین لەسیمینارێکدا سەبارەت بەدەوڵەت گوتویەتی “مارکس هەموو هەوڵەکانی بۆ پەروەردەکردنی چینی کرێکار ئەوەبوو سەبارەت بەدەوڵەت و مەسەلەی شۆڕشی سۆسیالیستی تەنها بۆ ئەوەیە کە دانبنرێت بە بوونی پرۆلیتاریای و دیکتاتۆریەتی سیاسی، چونکە ئەو دەسەڵاتە هیچ دابەشکارییەکی تێدانییە تەنها پشت بەهێزی جەماوەری چەکدار دەبەستێت، بۆرژوازیەتیش ناتوانێ رێگەیەکی دیکە دیاریبکات کە پرۆلیتاریا دەگۆڕێت بۆ چینێکی جێکەوتە کە دەتوانێ بۆرژوازیەت سەرکوت بکات، ئەم حەتمیەتەش لەوێوە سەرچاوەی گرتووە کە جەماوەری خەڵك و پرۆلیتاریا بۆ بەرگریکردن لەخۆیان و سیستەمێکی ئابوری نوێیە، دواتر ئەو تێبینیەش هەیە کەئەگەر پرۆلیتاریا دەوڵەتی وەکو نەهێشتنی سەرکوتکردن و رێکخستنەوەی ژیانی بۆ چینەکان مامەڵە بکات، ئایا پڕۆلیتاریا ئەو دەوڵەتەی بۆچییە کە بۆرژوازی دایمەزراندووە؟ ئەمەیە کە مارکس لەکاتی خۆیدا ساڵ 1848_ 1851 موناقەشەی کردووە”. لینین. الدولە والپورە. دار التقدم. سنە 1976. مەبەستی لینین ئەوەبووە کە مادام جەماوەری رەشورووت بەمەبەستی ویستێك کە گشت هەیانە بۆ دەوڵەت دروست کردن، ئیدی مافی خۆیانە کە دوای دروستبوونی ئەو قەوارەیە خۆشگوزەرانی بەرقەرار بێت، نەك جارێکی دیکە ژیان بریتی بێت لە دوو فەزای چینایەتی لەرووی سیاسی و فەرهەنگی و کۆمەڵایەتییە، بەو مانایەی کە لەتەواوی شۆڕشەکان شاهیدی بووینە و دوای شۆڕش و دەوڵەت دونیا بەتەواوی بەرەو خراپی گۆڕاوە.

هەڵبەت روویەکەی دیکەی سەرمایەداری هاوچەرخ کە لەدوای گڵۆبالیزەشنەوە هاتووە واتە دوای روخانی سۆڤیەتی کۆن، لەنەمانی دەوڵەت وەکو حاڵەتێکی مەترسیدار، ئەوەیە کە ئەم سیستمە لەوە دەترسێ هەتا لەنێوخۆیدا بمێنێتەوە لەرووی سەرمایەگوزارییەوە کە بڕبڕە پشتی دەوڵەتە، ئیدی قەوارەکە لەبەین دەچێ، بەحوکمی ئەوەی کەژیانی ئینسان بەهۆکاری هەر سیستەمێکەوە بێت، هەمیشە لەئاڵوگۆڕدا دەبێت. بۆیە بەشێك لەوڵاتانی رۆژئاوا بۆ پاراستنی هەیبەت و

موڵکیەت بۆ بنەماڵە و ماڵی پاشا بۆ داهاتووی دەوڵەت، کایەی سیاسیان سەربەخۆ کردووە و لەپەنا سیستمی پاشایەتی، سیستمی پارلەمانیان داناوە و هەرچی سیاسەتی قەوارەی دەوڵەتەکەیە سەپێردراوە بەو دەزگا تەشریعیەی گوایە بەدەنگی خەڵک هەڵبژێردراوە، هەروەها هەر ئەو سیستمە پاشایەتیە سەرمایەگوزارییان بەگشتی لەدەستی دەوڵەت دەرهێناوە و خستویانەتە دەستی کەرتی تایبەت و چۆتە دەرەوەی قەوارەی دەوڵەت، بۆ ئەوەی هەم دەوڵەت پیرۆزیەکەی بمێنێ و هەم سەرمایەداری وەکی سیستم لەناونەچێ بەدەستی چینی خوارەوە و کرێکاری یەخە سپی کە چینی مامناوەندە ئێستا لەرۆژئاوا، بۆیە تەنانەت لەئاستی فەرهەنگی و کولتووریشدا هەمان ستایل هەیە بۆ مانەوەی قەوارەکە وەکی دەوڵەت و وەکی سیستمی جهانی، هەروەك ئەوەی لەزانکۆکان دەوڵەت جگە لەکۆمەڵە دەزگایەك بۆ خزمەتکردنی ئینسان زیاتر هیچی تر نییە، لەرووی فەلسەفیشەوە وانەیەکە بۆ مانەوەی قەوارەکە کە خاوەن رەگەزەکان و نەتەوە زۆر دەستەکان قەناعەتیان پێی هەیە و لەدیموکراسیدا زیاتر دەردەکەوێ، وەختێك هەڵبژاردن دەکرێت و خاوەن ناسنامەی دیکەش بۆیان هەیە خۆیان بپاڵێون بۆ پارلەمان، ویست لێرەدا مانا فەلسەفەییەکەی دەردەکەوێت کە هەموو کۆمەڵگە و قەوراەی نەتەوەکە هۆشیار بن بەرامبەر ویستەکەی خۆیان، ئەم ویستە لەوشوێنەدا لە چینی ستەملێکراو هەستپێدەکرێت، وەختێك دەبینین کە بۆ دیاریکردنی چارەنووسی خۆی، چینە ستەمکارەکە بەجەستەیەکی نامۆ دەیبینێ.